

Nyt fra Historien
XLII, Effektiv 1993, s. 204-5

ASIEN

NICOLAS TARLING (ed.): *The Cambridge History of Southeast Asia*. Vol. 2: The nineteenth and twentieth centuries. (Cambridge University Press, 1992). 706 s.

Under ledelse af Nicolas Tarling (University of Auckland, New Zealand) har 23 forskere udarbejdet en imponerende fremstilling af Sydøstasiens historie. Den er udgivet i to bind, men vi har kun fået bind 2 til anmeldelse.

Fremstillingen er samlet i den forstand, at de enkelte stater ikke omtales for sig. (Alle kapitler handler om hele Sydøstasien (i dag ti stater). Bind 2 fremstår i to dele: ca. 1800-1940, og 1940-ca. 1990. Hver del indledes og afsluttes af et kapitel med en nyttig, men ikke særlig analytisk fremstilling af den politiske udvikling. Indimellem står tre mere reflekterende kapitler om henholdsvis politisk struktur, økonomi og religion, der alle er skrevet med en præntention om at sige noget generelt om Sydøstasien i den omhandlede periode. Det fører til en spændende form for overlappning: de samme fænomener omtales flere gange fra forskellige vinkler. De to kapitler om politisk struktur er ikke helt vellykkede. De giver kun tilsyneladende en samlet fremstilling af regionen ved at indføre en typologi for staterne, men anvender ikke typologien til komparativ diskussion og forfalder i teksten til separat omtale af de enkelte stater. Det sidste af de to kapitler om religion, forfattet af Paul Stange (Murdoch University, Australia) giver derimod en meget spændende analyse af religiøs udvikling siden Den anden Verdenskrig. Kapitellet ser ikke på forskelle mellem religionerne, men på de forandringer alle trossamfund har gennemgået – forfatteren anser sækulariseringen som den mest aggressive trosretning i perioden.

De to økonomisk-sociale kapitler er efter min opfattelse bogens bedste. Robert E. Elson (Griffith University, Australia) og Norman G. Owen (University of Hong Kong) har fuldstændigt undgået tallenes tyranni; de giver levende, læseværdige og diskuterende oversigter over økonomiske og sociale forhold og magter med økonomien som udgangspunkt at give læseren en følelse af at få en oversigt over de enorme forandringer de sydøstasiatiske folk har oplevet i de koloniale og post-koloniale epoker.

B.T. Mere negativt kan nævnes, at bogen i nogen grad bærer præg af svagere kendskab til Laos,

Cambodia og Vietnam end til det øvrige Sydøstasien; at trykfejl forekommer, at der er få kort og ingen tabeller. I bogens sidste kapitel oplyses desuden at Kina okkuperede Spratly-øerne i 1975. Det må rettes i næste udgave.

The Cambridge History of Southeast Asia udgør et godt, men voluminøst »Commonwealth-alternativ« til de overvejende amerikanske fremstillinger i D G. E. Hall, *A History of Southeast Asia* (fire udgaver siden 1955), og D. J. Steinberg (ed.), *In Search of Southeast Asia* (en god lærebog, som først blev udgivet i 1971 og gennemrevideret i 1985).

S.T.

THOMAS J. BARFIELD: *The Perilous Frontier: Nomadic Empires and China, 221 BC to AD 1757*. (Blackwell, 1992). 325 s., 12.95 £.

Thomas Barfield har slået et stort brød op med denne bog; som bestræber sig på at skildre to årtusinders interaktion mellem den kinesiske civilisation og de omgivende nomadefolk i en teoretisk sammenhængende konstruktion. Projektet forekommer især ambitiøst, når man betænker, at Barfield ikke er områdespecialist og ikke fortrolig med noget af regionens sprog. Hvad kilde-materiale angår, står han på skuldrene af tidligere fremstillinger. Som professor i antropologi ved Boston Universitet har Barfield til gengæld et komparativt perspektiv at byde på; med udgangspunkt i teoridannelser hentet fra andre interaktionssystemer mellem landbrugsbaserede og nomadiske civilisationer lanceres her et systematisk opgør med en god portion af den »konventionelle visdom« på Østasien-området.

Den centrale byggesten i Barfields teoretiske konstruktion er tesen om *korrespondens*: som hovedregel modsvares en stærk kinesisk stat af en tilsvarende stærk nomadisk stat på stepperne nord for Kina, ligesom disse to modpoler også må dele skæbne i forfalds- og splittelsesperioder. Vi antager traditionelt, at sammenhængen er den modsatte, således at nomadestaterne lukrerer på kinesiske svaghedsperioder, men må vige over for en stærk kinesisk stat. Barfields mønstereksempel, samtidigheden mellem det kinesiske Han dynasti (206 fvt-220 evt) og den stærke nomadiske Xiongnu-stat, tilsiger os imidlertid, at han har fat i noget. Pointen i Barfields tese er den *politiske* funktion i samspelet mellem fastboende landbrugere og nomadefolk. Hvor den